

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXII.

V Ljubljani 16. malega travna 1869.

List 16.

Vera in njeni nasprotniki.

III.

Malomarnost.

Je pa še, kakor sem že rekel, djansko brezboštvo. Kdor ima namreč vsako vero za enako dobro, nima do nobene potrebnega spoštovanja in zarad tega tudi po nobeni ne živi. Ni mogoče takemu vsih ovir premagati, ktere nas zaderžujejo pri spolnovanji vere; še takrat je težko jih premagati, ko smo neogibne potrebe prepričani in vemo, da drugač zveličanja ne dosežemo. Tako grozno velike so zapreke, ktere človeške strasti, opravila našega življenja in njegove slabosti v spolnovanji vere stavijo. Pomislite toraj, ali je mogoče, da duh brez prepričanja, serce brez ljubezni kdaj tako težavno delo zverši? Kaj tacega verjeti, se pravi samega sebe nalašč motiti.

Takemu človeku se tudi djansko dokaže, ako je treba, da ga zmote obvarujemo. Taki dokaz je neoveržljiv in spričuje, da malomaren v veri v resnici nobene vere nima. Ni protestant, kajti tudi za mervico vere moraš nekoliko zaupanja imeti, da najdeš resnico v njej. Sej resnično je, da izmed protestantov ravno tisti, ki še nekoliko na svojo vero deržé, zametujejo načelo, kakor bi bila vsaka vera dobra. Pa tudi katoličan ni, kajti načelo malomarnosti ga zaznamnjuje, kdo da je, kakor smo že enkrat omenili. Ne ostane toraj nič drugega, kakor da je tak človek brez vsake vere.

In kaj je zadnji nasledek iz tega? Malomarnež je tista stvar na zemlji, ki živi, kakor bi nobenega Boga ne bilo. Duhoven je svoje dni slišal, da je neki človek, ki ga je srečal, s tem se hvalil, da je brezbožnež. Duhoven pred njim obstoji, ga ogleda enkrat in zopet od nog do glave; brezbožnež ga praša, kaj posebnega na njem najde, da ga s tako pazljivostjo ogleduje? Duhovnik mu odgovori: Nisem še nikdar tiste zverí vidil, ki se ji pravi brezbožnež, in hočem se enkrat za vselej je nagledati. Ako je tedaj tisti, ki ne veruje, tako redka zver, kakošna mora še le tista biti, ki vé, da je Bog, pa ga ne spozná, ga ne moli in ne časti?

Tak je stan človeka malomarneža. Zamore se reči, da je bitje, ki nima nobene zveze z nebese; je bitje, za ktero je Bog, kakor bi ne bil; je bitje, ki neprenehoma milosti in dobrote vživa, nima pa nikakoršnega čutja za zahvalo. Ima v sebi duha, ne povzdigne ga pa nikdar k temu, ki mu ga je dal; ima v sebi serce, ki pa ne enkrat za tistega ne udari, ki ga je vstvaril; on živi, noče pa poznati roke, ki ga vsega zlega varuje; razžaluje Gospoda z mnogoterimi pregrehami, nima pa ne enega zdihljeja prave žalosti in kesa.

Primerilo se je v neki izbranej družbi, da se je nekdo mlajših gospodov bahal, da je on sam v tisti

hiši, ki na Boga ne veruje. Gospa mu na to ostudnost odgovori: Pod streho te palače so še drugi, ki imajo ravno tisto vero. In kateri so tisti? vpraša gospod. Moji psički in moji konji, samo ta razloček je, da, akoravno živali Boga ne spoznajo, imajo vendar toliko umnosti, da se s tem na bahajo, mu je odgovorila gospa. Odgovor je sicer dober, pa za malomarneža v veri ne bi zadostoval; kajti, da tisti Boga ne častijo, ki ga ne poznajo, se lahko razume, kje pa se tak najde, ki naravnost spričuje, da ga ne časti, pa ga vendar spoznava? Za kaj tacega ni družega kraja, kot pekel, in ne družega bitja, kot satan.

(Dalje nasl.)

Prilodnji občni cerkveni zbor.

(Gosp. F. Dupanloup-a, škofa orleanskega.)

V. Pomoč, ki jo obeta občni cerkveni zbor.

Zato tedaj se je genila cerkev, ki je duša družbinska ali prijateljica, in ki nikdar ni zanemarjala socialnih napak. Nedvomljivo ste cerkev in družba različni reči; ali druga zraven druge na tem svetu in imajoči v svojem naročji ravno taiste ljudi morate biti druga za drugo (solidarne) v nevarnosti in žalosti. In cerkev se hoče v zboru zbrati, ker spozná, da veliko premore za ozdravljenje obojnih bolezni.

Tu vendar se moramo varovati, da ne povekušemo ali ne pomanjšujemo resnice. Je li v znožnosti cerkve, da odpravi vse pomanjkljivosti in napake človečanske? Ne. Ali v tem velikem delu, v tem krutem boji dobrega zoper hudo ima ona svojo nalogo, svojo vzvišeno nalogo, in hoče jo spolniti. Človek je prost, in prostovoljno dela dobro, ali pomaga mu pri tem milost (gnada) Božja, ki mu pa prostosti ne krati; zakaj, kakor je rekel papež Celestin: Auxilio Dei liberum arbitrium non aufertur, sed liberatur. Cerkev, hranilka nebeških zakladov, je pomagavka človeku, in daje mu celo v časnih rečéh čeznurno pomoč. In če se današnji čas zbere, je to zato, še enkrat rečem, da boljše doverši svoje delo, in da dela z večim vspehom in z večjo močjo za občni blagor človeštva.

Kdo bo dvomil, pravijo sv. Oče, da nauk sv. katoliške cerkve ima to moč, ne le da bi skerbel samo za večni blagor človeški, temuč tudi za časno srečo družbinsko, za pravi vspeh, red in mir? „Nemo enim inficiari unquam poterit, catholicae Ecclesiae ejusque doctrinae vim non solum aeternam hominum salutem spectare, verum etiam prodesse temporaliter populorum bono, eorumque verae prosperitati, ordini ac tranquillitati.“

In kdo bi mogel tajiti to družilno in omikalno moč sv. cerkve? „Vera! vera!“ je undan rekel mož mo-

gočnega kraljestva,*) „to je življenje človeštva, v vsakem kraju, v vsakem času, razun nekatere dni strašnih prekucij in sramotnega propada.“ Vera, da se krotijo človeške želje ali da se spolnijo; vera, vera, da se zderžimo ali potolažimo v svojih bolečinah, naj si že pridejo od zunanjih zadev ali od znotraj iz serca! Naj se nikar ne usti politika, naj pravičnija, naj krepkejša politika, da je v stanu brez vere doveršiti tako djanje. Kolikor živejše in širje bo socijalno gibanje, toliko menj bo zadostila politika, da se vlada razdraženo človeštvo. Tu je treba višje moči, kakor so zemeljske moči, širji pogled, kakor nam ga pripusti to življenje. Treba je Boga in večnosti.“**) Tudi sv. Oče, omenivši dobrodelni vpliv vere na časno razredbo, na novo razglasijo, kar so že večkrat terdili, kako da se vjema vera in um, kako si med seboj pomagata in da po Božji previdnosti imata drug drugemu pomoči: „Kakor cerkev vzderžuje družbo, tako vzderžuje nebeška resnica človeško učenost; ona uterdi tla pod njenimi nogami in jo braneč, da bi ne zašla, pospešuje njen napredek: Et humanarum quoque scientiarum progressui ac soliditati.“

Dobro umejte te besede, vi, ki se zastonj upirate, povzdigniti učenost v nasprotju z vero! Glavar sv. cerkve se ne boje učenosti, ljubijo jo, jo čislajo in opominjo, da keršanske resnice ji služijo v napredek in krepot. Naj slovesniši učenjaki, ki so se prikazovali na svetu, Leibnitz, Newton, Kepler, Kopernik, Paskal, Descartes, kterim na strani se naši učeni, ako jih ni preveč oslepila prevzetnost, celo majhini čutijo, so ravno takisto mislili.

To je, pristavijo papež, kar povestnica vsih časov z neoveržljivo jasnoto dokazuje: Veluti sacrae ac profanae historiae annales splendidissimis factis clare aperteque ostendunt. In to je pomen tako znane besede Bakonove: „Majčikino učenosti oddaljšuje od vere; veliko učenosti k nji približuje.“ Učenost, zares, v svoji nar veči visokosti, objame vesoljnost z resnicami, in razjasni splošnji red.

Kako pa bo cerkev predrugačila družbe? Zgodovina odgovarja, in le pre nagla sodba si more v mislih stvariti strahove, ki imajo stiskati postavno svobodo človeškega duha. Cerkevni zbor rimski bo že devetnajsti splošnji, in štirideset do petdeset ljudstev, ki bodo tu zastopana, so bile ravno tako spreobrnjene, t. j. od divjosti pripeljane do omike, z veljavo besede, z močjo svetih zakramentov, s podučevanjem pastirjev, z zgle dom svetnikov: take so pota Božje, in tako djanje cerkveno, ktere včasih podpirajo, še večkrat spodbijajo človeške sile.

Dušna učiteljica cerkev se poslužuje metode, ktere se poslužuje vsaka dobra odgoja, oblasti (avtorite) in poterpežljivosti. Ko drugi dvomijo, ona zagotavlja; drugi preklicujejo svoje besede, ona ostaja pri njih; drugi temnijo, ona razsvetljuje; drugi delijo, ona edini, ona zmiraj in zmiraj ponavlja taiste naloge (lekcije) in kakošne naloge! Pravo natoro Božjo, pravo natoro človeško, npravno prostost in odgovornost, neumerjčnost duše, posvečeno zakonsko zvezo, postavo pravice, postavo ljubezni, nedotakljivost pravice in posestva, dolž-

nost delavnosti, potrebo miru. To zmiraj, to povsod, to vsem, kraljem in pastirjem, Grekom in Rimljanom, Angležem in Francozom, Evropi in Avstraliji, za Karola Velikega in pred Washington-om.

Neprejenljiva stanovitnost njenega terjenja tako gotovo dela red — lahko rečem — med družbami in duhovi, kakor dela vzhod taistega solnca red med letnimi časi in pospešuje zemeljsko delovanje. O modrijani, ki zaničujete cerkev, le odkritoserčno! kaj bi bilo brez nje z zaumenom Boga med narodi? O protestantje, o greki, le priterdite, da brez nje bi bili vi že izbrisali podobo Jezusa Kristusa izpred svojih oči! O moralisti in politikarji, kaj bi bili vi brez nje počeli z družino in svetostjo zakona?

In kar je cerkev Jezusa Kristusa delala, bo spet delala, kar je govorila, bo spet spričala, nadaljevala bo svoje življenje, svojo pot, svoj posel v enakem duhu modrosti in ljubezni; ne bode nehala deliti človeškemu umu velikanskih resnic, kterim je varhinja; in tako, edino le tako, in tako krepko pospešuje človeške družbe.

Reklo se je: vera ljudstev je njih npravnost (moralnost). Če je pa moralnost pravi vir dobre politike in dobrih postav, je ves napredek poedinega naroda v tem, da se bolj in bolj razširjajo v zasebno in očitno življenje prvotne načela (principi) pravice. Vsak narod tedaj, ki bo hodil v smislu keršanskem, hodil bo k napredku, in vsaki vek, ki bo hotel razvozlati vprašanja, ki so človeštvu povod evangeliju nasproti, zavozil bo, in šel proti propadu. Vprašajte tu še enkrat preteklost, in odgovorila vam bo. Kdo je iztiral s sveta pagansko razuzdanost, kdo je omikal divjake spreobrnivši jih? Poglejte vzhod, ko je tam še keršanstvo cvetelo: in pogledjte ga pod jarmom islamovim! Vpliv keršanstva do omike je tako svetlo djanje, kakor solnce. Pa principi evangelijski, še nikakor niso vsega dali, kar imajo v sebi, in čas jih ne bode nikdar vsih izpraznil, ker so neskončne globočine.

Zatoraj je poklic in dolžnost sedanjih družeb, da bolj in bolj vdihnejo ta plodoviti princip v postavo in npravno življenje, in posneti z njega političnih, ekonomičnih in socijalnih nasledkov, ki bodo delali čast temu veku, ako ne zapustijo keršanskih potov. Pa sej je ravno naloga cerkve in cerkvenih zborov, da se ohranijo ti evangelijski principi čisti in prosti vsake razlage, ki bi jih pačila. Ravno zato hoče cerkev poskusiti vso svojo moč in napeti vse svoje sile, kakor pravijo sv. Oče, ut omnes nostras magis magisque exaremus vires; ravno zato se bodo potrudili katoliški škofje iz vsih krajev sveta, da se posvetujejo s svojim glavjarjem: Sua nobiscum communicare et conferre consilia.

Zastonj govorite in pravite v svojih krivih mislih, da cerkev je stara, in da časi so novi. Sej postavo sveta so tudi stare, in vse nove iznajdbe, zarad kterih ste po pravici ponosni, so le mogoče, ako se naslanjajo na te postavo.

Oj! vi ne veste, s kakošnih, ob enem upogljivih in neodjenljivih pervin je Božji vstanovnik vstanovil svojo cerkev in kakošno vstavo ob enem stalno in napredovalno ji je dal. Taka je globočina in rodovitnost njenih resnic in tako obširen značaj njene vstave, da je nikdar ne bo prehitel napredek nobene človeške družbe in da lahko živi in shaja pod vsakošnimi političnimi vladami. Čeravno nobene stvari ne spremeni v svojem nauku, vendar jemlje iz svojega zaklada, kakor pravi naš Gospod od veka do veka, kakor je potreba časov, starih in novih reči, de thesauro suo profert nova et vetera: in vidili boste, da je vedno pripravljena ravnati se po velikih socijalnih spremembah in spremljati človeštvo v vsih spremembah njegovega ob-

*) M. Guizot. **) Take besede imajo pač kaj več v sebi kakor pa korenjeva in kislarepna politika „Tagblattova“ z neslanimi čenčami o „bevormundungah“ in „geisttödtungah“, kadar in kjer je katoličana dolžnost Cerkvi pokoršino skazovati. Brez reda in pokoršine ni nikjer nič prida, ne pri veri, ne pri vojaštvu, ne pri družih službah. Kdor pravi, „katoličan sem,“ pa vedno nergá zoper naredbe svoje vere in cerkve, taki je prav zanikaren in zaničljiv človek in ni vreden, da hlače nosi; bolj bi se takemu „figovcu“ podala beduinska halja pri njegovi pohlepčnosti po beduinski prostosti?

stanka. Sv. evangelij je luč sveta in bo tudi zmiraj, in zato, bodite preverjeni, bo prihodnji cerkveni zbor jutranja zarija in ne večerni zahod solnca. —

Obiskovanje cerkve oblagodarjeno.

V vasi južne Nemčije živel je vdova s peterimi otroci. Bila je prav revna in živel je s svojimi le ob pridnem delu svojih rok. V začetku se ji je polje še precej dobro obnašalo, tako da se je s svojimi otroci preživiti mogla; tudi družega potrebnega pri hiši ji ni popolnoma manjkalo. Nekega leta pa je polje prav slabo obrodilo in cepnila ji je edina krava, ki jo je imela. — Zdaj je bila z otroci vred v veliki revščini, živeža jim je zmiraj bolj primanjkovalo, lakota jim čedalje bolj protila. Uboga vdova bila je zavoljo tega prav otožna in pravi v svoji nesterpljivosti: „Prositi v Boga ime ne maram in ne morem; delo in pridnost mi ne pomaga nič, bolje bi bilo, da bi koj umerla.“ Ko sedé svoj stan premišljuje, sliši od daleč zvonjenje, in zdi se ji, da ji glas zvonov moč daje; ker mislila je, tako bo tudi meni kmalo zvonilo, ko me bodo v grob nesli. Kmalu po tem stopi hčerka v sobico in reče: „Mati, v vasi zvoni, ali ne bote šli v cerkev? Hišo bom že jaz varovala.“ Tako je govorilo dobro dete, ker je vedilo, da mati vsako nedeljo in praznik v cerkev gredó in veselejši prihajajo kot odhajajo, kakor tudi apostelj lepo pravi: „Ako si žalosten, moli; ako si vesel, prepevaj.“ — Mati si misli pri otrokovih besedah: zakaj bi ne šla tudi danes v dnevih hude stiske v cerkev, sej sem hodila tudi o dnevih blagra. Gre torej v cerkev, akoravno s težkim srcem, in se usede za steber, ker sramovala se je svoje otožnosti. Med tem pride gospod duhovni pastir na leco; govoril je od ljubezni Božje in vsaka beseda je segla vdovi globoko v serce, ki ga je nesreča omečila in je bilo podobno polju, ktero plug razterga in preoberne, preden se vseje. Po maši gre ponižno domú in reče: „Storila sem svoje, torej bo tudi Oče vdov in sirot gotovo svoje storil.“ Posebno pa si je zapomnila pregovor: „Z molčanjem in upanjem bote močni.“ Rekla je: Bog je moje solze vidil, gotovo jih bo utolažil, če se mu bo prav zdelo. — Vidil je pa tudi prav premožen mož tiste soseske žalostno in poterto vdovo. Mislil si je, neko skrivno žalost in terpljenje mora reva imeti, torej se le s solznimi očmi spominja ljubezni Božje in ne more veselega serca v hišo Gospodovo iti, kakor jaz. Hitro pozvé, kdo da je in kako se ji godi. — Ko zvečer vdova z otroci pri berleči lučici sedi in se med seboj tolažijo in sklepajo, da hočejo prav pridno delati, reče mati: „Zredimo si kozlička, morebiti si sčasoma kupimo kravo.“ Komaj te besede izgovori, sliši pri vratih mukanje, podobno mukanju kravjemu. Bila je zopet otožna, ker spomnila se je krave, ki ji je poginila. — Ustrašili so se vsi, ko nekdo prav lahko na vrata poterka; vdova vendar hitro vrata odpre in v hišo stopi neki mož in pravi: „Glejte, dober prijatelj vam pošlje kravo in žakljev z žitom napolnjenih in vas serčno pozdravlja.“ Vsi so ostermeli, in preden je vdova mogla poprašati, kdo je tisti in ga zahvaliti, je mož s tovaršem zginil; krava pa je bila privezana k drevesu; bila je črna z belimi lisami in veliko lepša od perve. Z veseljem jo peljejo otroci v hlev in znosijo vreče v kočó. Mati se je veselja jokala. Drugo jutro pride darovavec, neki pristavec, k vdovi in jo ogovori: „Vi ste včeraj v cerkvi Bogu svoje solze darovali, zato vas je uslišal in potolažil. Jaz sem bil Bogu že dolgo dar za obilen blagoslov dolžan. Bodite tako dobri in naj bo vaše brez zahvale, ker to je dolg, kterege prav rad poplačam. Hvala Bogu, da mi je v cerkvi serce k temu

nagnil, da sem vam pomagal. — Naj bi pač, ktere je Bog s premoženjem obdaril, kakor ta pristavec, svojo dolžnost spoznali, ubogim pomagali in svojo dolžnost spolnovali. Ti pa, dragi kristjan! ako si v sili, posnemaj zgled te vdove, hodi pridno in zaupljivo v cerkev, poslušaj tolažljivo besedo Božjo, terpi in ne godernjaj, zaupaj v Boga in gotovo ti bo pomagal.

Devištvo v Jezusu.

(Poleg francoskega.)

Virgo cogitat, quae Domini sunt, ut ait sancta corpore et spiritu. 1. Cor. 7, 34.

Zakon je velik zakrament in stan, v kterege on pelje, je svet stan. Božji Duh sam nas je podučil, naj nam bo podoba velike skrivnosti naše vere, neizrekljivega zedinjenja Besede Božje z našo naturo. Res, keršanski zakon je podoba včlovečenja božjega: kakor se zaročenca v Jezusu tako tesno zvežeta, da sta le eno serce, „duo in corpore uno,“ tako se je Beseda Božja s človeško naturo tako tesno sklenila, da je bila odslej in bo na veke le ena oseba; kakor se morata keršanska zaročenca darovati drug drugemu, tako se je Jezus dal in daroval čisto svoji Cerkvi in Cerkev se daje in daruje svojemu nebeškemu Ženinu; kakor je namemba zakona keršanskega množiti rod človeški, tako je namen Cerkve združene z Jezusom vekšati družino Božjo, preroditi duše v večno življenje.

Je pa mar s tem rečeno, da je zakonski stan, tako svet, med vsemi stanovi naj svetejši? Kdor bi to terdil, stavljal bi se v nasprotje s katoliško Cerkvijo, ki je v tridenškem zboru poterdila, da je deviški stan še svetejši, še popolnši.

Ali pa more biti še kaj svetejšega, kakor ta podoba zedinjenja Besede Božje z našo naturo, še kaj popolnšega kakor živa podoba one ljubezni, ki je Boga določila, da je revno, nepopolno človeško natoro v svojo osebo si pridružil in se čisto daroval stvari? Je brez dvombe, je reč svetejši še, kakor ta podoba, to je vresničenje te zveze. Ravno devištvo pa ima namen vresničiti pri nekterih izvoljenih dušah ono tesno, popolno, neprideržno zvezo, s katero se je Jezus s Cerkevjo sklenil; devištvo ima namen pri tacihi izvoljenih dušah popolnoma zadostiti željam in hrepenenju božjega ženina.

To je čast, to dostojnost in slavnost deviškega stanú, zatoraj je ta stan posebno priljubljen Sercu Jezusovemu. V njem sklenejo duše z Jezusom neprimerljivo bolj tesno, bolj sadupolno zvezo kakor v drugih stanovih.

Preden razpletemo to misel, ne moremo si kaj, da ne bi storili dveh znamenitih opazk. Ko govorimo o svetosti devištva, ne mislimo posvetiti in v nebo povzdigniti vseh, ki v njem živé, in jim prednost dajati pred onimi, ki gredo po navadni poti proti svojemu namenu; kajti, kar človeka posveti, to je ravno ljubezen, in duša, ki nar bolj ljubi Boga in bližnjega, je nar svetejši, naj živi v katerem koli stanu. Vender pa pravimo, da so nekteri stanovi bolj sveti kakor drugi, oni namreč, ki dajo več pripomočkov ljubiti Boga, ki pa tudi od onih, ki v nje stopijo zahtevajo veči ljubezen in tako spričujejo poklic do veči popolnosti. V tem smislu tedaj pravimo, da je devištvo bolj sveto kakor zakon.

Ali kteremu devištvu prilastujemo s Cerkevjo to prednost?

Samo prostovoljnemu devištvu, onemu devištvu, ki prihaja od nebeškega poklica, kterege duša pozná, objame in bolj visoko ceni, kakor vse posvetne zveze; onemu devištvu, ki se z nar veči skerblijivostjo varuje nar manjših madežev, bodi si na duši ali na telesu; onemu v kterem se Jezus daruje duši kakor nar boljši

Ženin, in zadobiva v povračilo čisto daritev te duše; onemu z eno besedo, ki je prava daritev, čisto kadilo na altarji Jezusovega Serca: ne pa takemu devištvu, ki se ogiblje zakona le za to, ker se boji darežljivosti in zatajevanj, ktere zahteva, tacih zatajevanj, od kakoršnih beremo pri svetnikih, ki so v zakonu živeli. Primerja se izvoljeno devištvo življenju angeljskemu, menijo še celo, da je viši cene v enem smislu, kajti devica ohrani angeljsko čistost sredi skušnjav, za ktere angelji ne vedó. Sv. Ambrož imenuje to devištvo vojno nebeško, sveti Ciprijan cvetko na deblu Cerkve, slavo in kiné duhovne milosti, podobo Božjo, zadostivši priličnosti Božji, naj krasniši del čede Gospodove.

Te hvale so prav primerne, kakor bomo v sledečem opazovali.

I.

Včlovečenje Besede Božje, glavno delo in edini namen vseh Božjih sklepov, je posebno delo ljubezni, in konec dela tega je neizrekljiva, tesna, popolna in nerazrušljiva zveza Sinú naj Višega z našo revno natoro. Zveza ta, sklenjena v naročji Marije D., kjer je Beseda Božja sprejela človeško natoro, razsiplje obilen sad med vse duše, ktere same storé, kar jim je storiti; vsaka si lahko prilasti slavno ime neveste Božje; in družba teh duš, sklenjenih z Jezusom, je Cerkev, nevesta v posebnem pomenu. Zedinjenje Sinú Božjega s Cerkevjo, ali kakor govori sv. Janez, ženitovanje Jagnjeta, to je posebno Božje delo, slednji namen vseh del, vseh želj Jezusovih.

Preroki so naznanjali to sklenitev in so naprej praznovali njeno slavo; zgodovina starega zakona nam predstavlja njeno podobo, evangelij nam oznanuje njeno vresničenje, in sv. Janez v skrivnem razodenji nam slika njeno doveršenje. Nekteri psalmi, posebno pa visoka pesem, so ženitniške pesmi, iz katerih puhti ljubezen Ženina do svoje neveste in neveste do njenega Božjega Ženina. Ta ljubezen Sinú Božjega do Cerkve je brezkončna, Cerkev je njegova edina, prelepa golobica; On hoče, da bi bila čisto njegova, kakor je On ves njen; ne more terpeti na njej ne madeža, ne gerbe, ne neličnosti. Sam las, ki ne bi bil vravnán na njeni glavi, primoral bi ga odverniti obličje od nje.

Kaj pomenijo te podobe, kje se vresničujejo?

Cerkev, kakor jo mi vidimo in kakor je bila od začetka, t. j. družba vernikov sklenjena z vezjó enega kersta, ene vere, pod oblastjo namestnika Jezusovega, taka Cerkev nam ne kaže, saj pri veliko udih ne tiste popolnosti, tiste gorečnosti, kakor nam jo popisujejo svete bukve. Ravno nasproti nahajamo v tej Cerkvi veliko nepopolnosti in veliko ostudnosti. Res pa je, da je Cerkev v svojih skladnih delih zmeraj sveta v uku, nravi, zakramentih in običajih.

Ali pa mar mislimo, da to že zadostuje ljubezni Jezusovi, da to more nasiti želje njegove? Gotovo, ne samo pripomočke v zveličanje duš ljubi On, On ljubi duše same, za ktere so ti pripomočki postavljeni. Duše so živa Cerkev, tedaj Cerkev Boga živega, to je, ona Cerkev, za ktero je Jezus umerl, za ktero še zmeraj živi v nebesih in umira vsaki dan skrivnostno na altarji. To je tedaj Cerkev, od ktere hoče, da ga ljubi, in v kateri hoče še danes vresničevati svatovanje, ki ji bo dalo živeti v njem in njemu živeti dopustilo v njej.

Toda, ker vse duše ne zadostujejo temu hrepenenju, ker je veliko število tacih, ki ga pač hočejo ljubiti, pa nočejo njega samega ljubiti, ki raji delé serce in ga njemu samo del darujejo, ker je toraj dokaj tacih duš, izvolil si je ravno device, da se zmeraj darujejo v njegovem svetiši Božje darila, da se popolna zveza, ktero

je s Cerkevjo sklenil, osebno kaže na zemlji v nekterih dušah. Brez dvombe so v vseh stanovih duše popolno njemu udane, ali to še ni zadosti, potreba je stanú, v katerem se to vdanje očitno spoznava, v katerem se človek Bogú čisto, brez prideržka daruje. Zatoraj se nebeški Ženin oglašá izvoljenim v vseh stanovih, v naj viših in v naj nižih, takim ki se zbirajo krog prestola kraljevega, pa tudi takim, ki prebivajo pod raztergano streho; navdihne jim hrepenenje enako svojemu, hrepenenje čisto se njemu vdati, kakor on čisto njih želi biti; napolni jih s popolnim zaničevanjem vsega, kar jim zemlja darovati more, tako da malo cenijo bogate zveze, veselje in velikosti; poživlja jih s svojimi čutili; zveršuje v njih svoje dela; z eno besedo, podeli jim Božje življenje v umerljivem mesu.

To je poklic, to namen devištva. V njem se kaže osebnost cerkvena, družba devic je nevesta včlovečenega Bogá. Device na zemlji nadaljujejo slavno versto, ktere prvi ud je Marija, deviška mati Marija, prva in tako popolna osebnost svete Cerkve. Device napravljajo tukaj na zemlji božjemu Ženinu tisto neizrekljivo veselje, ktero on vživa sklenjen z dušami, device služijo čisto Rešeniku sredi sveta, kateri svet iše vse, razun Boga, hrepeni po vsem, razun po Bogu; device kažejo s svojim življenjem, da je On sam vse, da pred njim vsaka reč v nič zgine. Jezus ima dosti služabnikov, dosti jih je v hiši njegovi, ki spolnujejo postavbo njegovo zarad plačila, ktero jim je obljubil. Device imajo drugačno čutilo, one delajo vse z Jezusom in za Jezusa in kakor imajo z njim le eno serce, tako imajo tudi ravno tisto željenje kakor On, ravno tisto veselje, kakor On, ravno tisto žalost, kakor On; — to so prave neveste.

Skrivnost darovanja Jezusovega v tempeljnu kaže nam podobo češenja Božjega pobožnih duš v sveti Cerkvi, ktere podoba je bil tempelj v Jeruzalemu. Vse duše eno samo daritev darujejo, kajti en sam dar je Bogu dopadljiv, dar Jezusa Kristusa. Vse pobožne duše toraj Jezusa darujejo in se zedinijo z daritevjo Jezusovo, ne darujejo pa vse enako, ravno tako niso vse enako deležne sadú te daritve. Simeon pride z vero in upanjem, Ana daruje svoje vdovstvo, koliko bolj popolna, koliko bolj sadupolna je pa daritev Jožefova in Marijna, daritev deviških staršev Rešenikovih! Kakor ta dva, tako darujejo v svetem tempeljnu device žgavno daritev, ki ne smé prenehati do konca sveta. Če druge darila dopadajo Bogu, je darovanje devic posebno lepo dišeče, darovanje devic privabi na zemljo nar bogatejše blagra, nar obilniši blagoslov.

Kakor je devištvo živa podoba tesne zveze Jezusa Kristusa s Cerkevjo, tako se v njem tudi odlikuje nevsahljiva rodivna moč sv. Cerkve. V devištvu se spolnuje stara prerokba: Ona, ki je prostovoljno nerodivna, postala bo mati veliko otrok, v njeni hiši bo veselo gibanje, akoravno je bilo misliti, da bo ostala pusta. „Qui habitare facit sterilem in domo matrem filiorum laetantem“. Ps. 112, 9.

Človek, ki nalaš ne zatiska oči pred lučjo, lahko po vseh krajih vidi hiše, ktere je devištvo vstanovilo in brez ovinkov mora spoznavati blagi njihov vspeh. Kako se tu krog junaških devic razcvitajo veselo toliki otroci, krog devic, ki sogotovo (saj v dušni prid) boljši kakor matere, kakor njih natorne matere!

Gotovo, device v Jezusu so matere v dvojnem oziru, matere oziroma na duše, matere v korist za telesa, in tako spolnujejo z vdanim devištvom nezmeren prepad, vsak dan ostudnejši, ki ga koplje v družinstvu zaničnost pravih mater. Kdo more prešteti število duš, ktere bi bile pokopane v grobu pregréh, ali bi se bile že tudi celo ločile od teles, ko ne bi jim bilo dobro-

delno devištvu ohranilo življenja dušnega in telesnega, za katero mnogo pravih mater še ne skerbí.

Keršanska mati ima veliko večí nalogo, kakor pomoči otroku samo k onemu revnemu življenju, katero terpi le do groba, ona mora združena z materjo cerkevjo preskerbeti otroku neskončno boljše življenje, razodevati mu mora, podučevaje ga, vzvišen namen njegov, zatirati v sercu njegovem plevel pregréh in strasti in gojiti čednosti, da si ohrani in prisvoji prednost otroka Božjega. Keršanska mati je prvi služabnik Božji in sv. Cerkve za božjo odrejo duše otroka, prvi pomočnik Besede za razsvitljevanje njegovega uma, prvo sredstvo sv. Duha za olikanje njegovega serca. Če je vsak otrok keršanski sadika Božja, namenjena tukaj na zemlji vzrasti v popolnost božjega življenja, gotovo je prvi in posebni pospešitelj pri tem Božjem delu ravno mati.

Ali, da se Bogu smili, kako malo mater spoznava vzvišenost svojega poklica, koliko jih je marveč, ki brezskerbno pozabijo preimenitne dolžnosti, ktere bi imele spolnovati zastran duš svojih otrok. Koliko jih je, ki djansko ne vedó, da imajo njihovi otroci neumerjoče duše, da toraj potrebujejo neumerljive hrane; da se duše lahko loti bolezen, ki je neprimerljivo nevarnejša kakor bolezen telesna; da mora mati varovati otroka take bolezní z nar bolj čuječo skerbjo in z nar gorečnejšo vdanostjo! Koliko je mater, ki ljubijo otroke le z živalsko ljubeznijo, ki le skerbé, kako bi telesno življenje s cveticami opletle zadostovaje vsakemu poželenju, pa jih reve s tem le spravljajo v žulečo sužnost strasti, v oblast pregrešnih nagnjenj, in jim tako pripravljajo za celo življenje sramoten, neotresljiv jarem.

Kdo bo prišel v okom posledicam takega brezskerbnega zanemarjenja matrne dolžnosti? Kdo bo prihranil onim dušam božje življenje, katerim nar bolj starši pospešujejo večni pogin? Kdo jih bo učil spoznavati Boga in samih sebe, se prav ceniti in strahovati strasti? Kdo jim bo pokazal namen, kamor jim je hiteti, in pot ktera tje pelje? Kdo bo zbujal, vedril in vterjeval blage zmožnosti, kdo jim bo dal okušati pravo srečo v tem življenji, kdo jim zagotovil blaženost po njem? Z eno besedo, kje bodo našle te duše matere?

V Cerkvi, to je gotovo, kajti cerkev je prava mati duš, pri Mariji, v kateri se posebno odlikuje materstvo sv. Cerkve; toda Cerkev, toda Marija potrebuje pomočnic in namestnic v zverševanje matrne skerblijivosti; te nevidni materi morate zverševati svoje materstvo po vidnih materah. Kje so take matere?

Povedali smo že; na zemlji je versta ljudi, katerim je Jezus prepustil svojo oblast, ktere je poživil s svojo ljubeznijo do duš, kterih devištvu varuje mlačnosti, kterih serca vžiga z ljubeznijo. Ta del so duhovni in sicer duhovni deviški, po teh zveršuje cerkev gorečo svojo materno skerb. Toda ta skerb potrebuje še drugega sredstva, da jej ji ne odide del duš, da pride na pomoč vsem potrebam. Adam je moral imeti družico, da bi ložje obdeloval rajski vert, koliko bolj kot Adam potrebuje duhoven enake družice, ki doveršuje duhovstvo, ki gori enake ljubezni kakor on, duhoven ki ne hodi pa rajskem vertu, marveč po dolini solz, v kateri se razprostira vert cerkveni, napolnjen s ternjem in osatom, čigar pa mora čistiti duhoven.

(Konec nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane, 11. mal. travna. — „To je dan, ki ga je Gospod naredil“ — je smel zaklicati vsak kat. kristjan preteklo nedeljo, kadar se je s sv. Očetom Pijem v Rimu veselil in radoval ves kat. svet. Praznovali smo tudi po vsem Krajskem sploh god Njihove

zlate maše. O tem praznovanju po deželi se sliši marsikaj veselega in znamenitega. Po več krajih so streljali, v Kamniku so bili pa celo mesto razsvetlili, kakor se sliši. Največ pa so gotovo storile slovesne Božje službe v cerkvi in navdušene pridige. V Ljubljani je imela kat. družba že 10. t. m. v spomin posvečenja mašniškega v nunski cerkvi slovesno sv. mašo, katero so opravljali preč. kanonik gosp. Fr. Kramar med strežbo več duhovnov, čč. gg. uršularice pa so prav lepo pele; kaj častljivo in slovesno je donela ob koncu Pijeva himna. Zbralo se je bilo lepo število udov in družih vernikov. Spodbudno je bilo drugi dan po vseh cerkvah viditi toliko ljudstva pristopiti k sv. obhajilu ter se vdeleževati tako podeljene posebne dobrote za ta dan. Po vseh cerkvah so dopoldne in popoldne pobožno in častljivo obhajali prelepi god, posebno tudi gimnazijski učenci, katerim gre čast, da so veselo razodeli misli in občutke svoje dežele do sv. Očeta ter so podpisali po vsih razredih občno adresso na posebnih polah, ki so se poslale s škofijskimi vred v Rim. Slava našim dijakom!

V stolni cerkvi so premilostni knezoškof sami slovesno spremljani stopili na prižnico ter v sprelepem, znamenitem govoru popisali obilno zbrani verni množici pomembo današnje slovesnosti. Po besedah: „Pojdite po vsem svetu, učite vse narode; glejte, jaz ostanem pri vas do konca sveta,“ — so v začetku povedali, da je na Kranjskem, v škofiji ljubljanski nekoliko čez 527.000 katoličanov, izmed letih okoli 600 duhovnov, med temi le 16, kateri so že petdeset let v tem stanu, in med temi 16 le 4 (dans že le 3), ki so še v službi pastirski, vendar že tudi ti — sahnejo. Ako to pomislimo, spoznamo, kako redka in srečna je slovesnost, katero obhajajo dans sv. Oče, kateri še pri terdnem zdravju krepko vodijo čoln sv. cerkve. — Kadar zakonska doživita 50 let in obhajata spomin svoje poroke v sredi svojih otrok in vnukov itd., se veselijo le-ti in drugi, bližnji, znanci in prijatelji. Tudi mi smo udje ene sv. družine, kateri je oče Pij IX. Kako bi se ne veselili! Postavil je Kristus sv. cerkev, in da se ohrani v njej edinost, dal ji vidnega poglavarja sv. Petra. Tega so spoznali vsi, celo sv. Pavel. Bil je sv. Peter v Rimu. Tega ne taji tudi drugoverce nobeden, razun kak berlavec. Rimski škof je toraj naslednik njegov. Tudi sv. Pavel je v Rimu smert storil; vendar nobena cerkev se ne opira nanj kakor na svojega vesoljnega poglavarja, ampak le na sv. Petra. Rim — večni Rim — je padel s svojimi mogočnimi cesarji in velikanskimi poslopji; naslednik sv. Petra pa je prišel na prestol, Rim povzdignil, tolikrat otel, ohranil tolikanj umetnostnih spominkov pred divjimi narodi, branil pravo svobodo ter jo brani še sedaj. Vedno so bili zvesti načelom, ktere vladajo na rimskem prestolu. Nekako bali so se za cerkveno vlado o volitvi sedanjega papeža. Zdel se jim je preveč vdan novim mislim (idejam), ktere so prešinjale mlado Italijo. Zavergli so neki bili kardinali glasove, češ, sej se ne bomo zedinili; ali v nagli in soglasni volitvi Pija IX je pokazala se previdnost Božja. Kterikoli ga vidijo, terdijo, kako ljudomil je sedanji papež, pa tudi kako pogumen in stanoviten. Malokteri ali nobeden njegovih sprednikov ne more tolikanj dobrotnega in slavnega skazati v poveličanje sv. cerkve. Kako sveto živi! Bili so papeži, kterih življenje ni bilo brez madeža; ostro so pa na papeže gledali; ni jih prav veliko v zapisniku svetniškem. Sedanjemu vsi nasprotniki nič ne morejo očitati, dasi tudi tega Kristus ni obljubil svoji cerkvi. V prvem poglavarju sv. Petru je celo pokazal, da bodo tudi namestniki njegovi slabostni; ali v veri nikdar ne. Kadar boš poterjen, poterdi svoje brate, je djal Jezus Petru, in to spolnujejo vsikdar nasledniki njegovi, zlasti Pij IX. Kakor nekđaj o sv.

Pavlu, je djal Gospod tudi o njem: on mi je izvoljena posoda, pokazati mu čem, koliko bode imel terpeti zavoljo mojega imena. In res, kako podoben je sedanji glavar sv. cerkve Kristusu, svojemu Gospodu. Hvala in graja, povzdigovanje in poniževanje, preslavljanje in zabavljanje se strinja o njegovi osebi po sedanjem svetu. Celo med katoličani jih je, kateri polni sedanje lažnjive svobodarije se vjemajo z očitnimi nasprotniki sv. kat. cerkve. To pa se godi posebno, ker ne živijo po naukih njenih. Kdor jih v djanju spolnuje, spozná, kako so resnični, da so pravi, božji. To bodi tedaj naša skerb, in v tem prizadevanji po resnično pobožnem keršanskem življenju se obrnimo dans k božjemu Pastirju vseh pastirjev, da blagoslovi, poterdi in še dolgo nam ohrani Pija IX! —

Na to so imeli sami veliko sv. mašo, z zahvalo (Te Deum) ob koncu, pri kateri se je izverstno godlo in pevalo,*) med drugim tudi po starem koralu z gregorijanske dobe. — Zjutraj pa so stolni fajm. g. Zupan govorili vneta o sv. Očetu, in popoldne v zvezi s keršanskim naukom tudi g. kanonik Urh.

V Ternovem so namesto kerš. nauka molili popoldan rožni venec za sv. Očeta, in potem so bile pete litanije. Povsod so bile cerkve olepšane kakor o največjih praznikih.

Zvečer pa je bila katoliška družba, bi djal, vse mesto razveselila s svojo veselico, ki jo je bila napravila svojim udom, ktere pa se je vdeležilo tudi veliko družega občinstva. Skorej čisto polna je bila čitalniška dvorana, v kateri se je veselica obhajala. Pričel je g. dr. Šterbenec z vterjenim govorom o papežu sploh in posebej o njegovem terpljenji. Znamenita je bila opomba: Kogar Bog ljubi, ga tepe; Pija IX hudo tepe, tedaj ga močno ljubi. Gr. Wurmbbrand je v krajšem nemškem ogovoru povdarjal imenitnost mašniškega stanú. Potem pa je ženski pevski zbor pod vodstvom g. vodja Fersterja silno razveselil občinstvo s papeževim himno: „Kjer je Petra cerkev prava...“ Imenitni obseg pesmi in izverstno petje je pričujoče tako navdušilo, da niso mirovali in se je morala ponoviti. Nasledoval je smešen in podučljiv dvogovor, ki sta ga gospoda „Pravda“ in „Šega“ kaj mično in podučno govorila ter je obudoval vesoljnega smeha in veselega šuma dokaj. Gospod „Šega“, ki je v začetku hudo prisekaval katoliške reči in zlasti „katoliško družbo“, hvalil pa na cente laži-liberalstvo, je na zadnje moral — hočeš — nočeš — spoznati, da mu jo je gosp. „Pravda“ dobro zasolil, da bode imel po noči kaj premišljevat in — vse mogoče, da ga obide še celo misel: za „sprejemnico“ v katoliško društvo prositi. — Za tem je bilo zopet s pohvalo sprejeto petje. Sklep in veliko radostnega smeha je storilo srečkanje, pri katerem je bilo okoli 60 — vmés tudi prav lepih in znatnih dobičkov, ktere so nekaj posamezni udje darovali, nekaj pa jih je družba nakupila. Bile so knjige, majhne štatve, table, podobe, zlasti mnogi obrazi Pija IX itd. Tri ure so tako naglo minule, da se je komaj vedilo, kdaj; vse je šlo zadovoljno narazen. Družba katoliška se je v malo dneh tako naglo narastla, da ima zdaj že blizo 1000 udov. Bog živi Pija IX!

V spomin. — 8. mal. travna je umrl blagi mladenec in sedmošolec Ferdinand Gestrin v 20. letu svojega življenja. Veliko je terpel v svoji bolezni, pa terpel je lepo in prenašal voljno vse težave — ves vdan

v voljo Gospodovo. Velikrat v bolezni je bil obhajan ter čisto pripravljen za boljši življenje. Prosil je precej v začetku bolezni svojo mater, če umerje, naj naznajo po „Danici“, da zvedó njegovi sorodovinci, znanci prijatli in součenci, tudi uni iz reda, ter zanj molijo. (Bil si je namreč izvolil samostansko življenje, ki ga je pa zavoljo bolezni moral popustiti.) Toda materi ni bila prihranjena ta žalost, zgubil je poprej sin svojo mater in ne mati sinú: ali prav za prav nobeden družega ne, ker oba sta zdaj v večnosti skupaj, kakor upamo. Šerčna hvala gospodom učiteljem, učencem, svojcem in vsim, ki so ga spremili k pogrebu in mu poslednjo čast skazali, — posebno pa tudi verlim dijakom pevcem, ki so njegov sprevod zlepšali. Bog mu daj večni mir. Rodb.

Konstitut. društvo in šolsko nadzorstvo. Basen pripoveduje, v kakošni nevarni situaciji je bil tisti človek, kteremu so pečene tice v usta letele. Revež se je z rokami in nogami branil, dokler mu nekdo ne reče, glej ga no: Usta zamaši, pa se boš rešil.

V taki blaženi ali nevarni situaciji so tudi dan danes učitelji. V „konstitut. društvu“ so bili v petek, 9. t. m., razgovori o šolskem nadzorstvu. Iz teh razgovorov smo zvedili, kar v svoji priprosti pameti dosihmal še nismo mogli spoznati, kako važni so namreč sklepi učiteljev c. k. vladi; kajti g. Dežman je rekel, da je dunajski učiteljski zbor sprožil ločenje cerkve od šole. Dasiravno so sloveči govorniki na Dunaji in drugo leto v Bernu toliko smešnega gradiva nakopičili in take vprašanja stavili, da je naj slavnejših govornikov rekel: Ako še sedaj ne veste, kaj in čemu je ljudska šola, je to pač res prav čudno vprašanje, ko že toliko lét podučujete; vendar to vse nič ne dé, kdor veliko ljubi, t. j., kdor se navdušuje za liberalizem, njemu se veliko odpušča. „Učit. Tovarš“ je pa pri liberalizmu v veliko zamero prišel. Čujte njegove pregrehe!! Prinesel je 15. februarja t. l. pastirski list nekega sosednjega škofa, sicer pa neprestano terdi, da le cerkev hrani pripomočke in sredstva, ki človeka izrejšajo za katoličana, in ne navdušuje se za nove šolske postave, ki jih še v življenji ni, in njih sadú ne more naprej hvaliti. To in še nektere druge reči je pregrešil „Učit. Tovarš“ in grehi zoper novi „liberalizem“ ne najdejo „pardona“ ne v „konšt. društvu“, ne v „Tagblattu“ in ne v „Lai-baherici“, in to je taka pregreha, da g. Dežman nekako denuncira list c. k. vladi, češ, da ni lojalen.

Prosim, gospodine, povejte nam vendar, koliko je bilo ultramontanih učiteljev že zapertih? A naj slavnejši govornik učiteljskega zbora učitelj Mojzes Leidesdorf je bil zavoljo zaničevanja vér in zavoljo kaljenega javnega mirú na 6. mescev v ječo obsojen, kar se pa ultramontanim učiteljem zaupljivo ne bo tako hitro še prigodilo.

Ker „Tagblatt“ v tem, kar je undan učiteljski zbor govoril, vodo na svoj malin obrača, moramo tudi mi povedati, da resolucija nekega ljubljanskega učitelja je padla, kakor se sliši, le zato, ker se učitelji zanašajo, da tudi vlada drugačne kakor keršansko-katoliške izreje ne zahteva in je zahtevala ne bode, ne pa da bi hotli s sovražljivim „Tagblatom“ cerkvi nasprotovati. Iz tega razloga se pa tudi dá sklepati, da so učitelji čisto prepričani o potrebi keršansko-katoliške izreje, in da v tej reči ni nikakoršnih različnih misli med njimi, dokler pa katoliški učitelj ostane katoličan, ga nobena reč ne more odvezati pokorščine do cerkvenih višjih, ker ta pokorščina je ravno vkoreninjena v Zveličarjevih besedah: „Kdor vas posluša, mene posluša“ itd.

Ker je „Tovarš“ s številkami dokazal, koliko se je po naši deželi storilo za šole o konkordatni dobi, je s tem počenjanje „konstitutarjev“ v nemajhno zadrego spravil. Kaj je tedaj početi? Le samo še ena tolažba je, pa prav revna: cerkvi zaslugi pri tem tajiti

*) Muzikalni del slovesne sv. maše v Šenklašču 11. aprila je bil ta-le: 1. Praznična predigra, medigra in zaigra (Festpräludium, Interludium in Postludium), zložil H. Oberhoffer op. 30. — 2. Instrumentalna maša v D, po starodavnih Št. Galenskih koralnih melodijah, zložil Karel Greith. — 3. Adoro te devote, zložil Ant. Förster. — 5. Te Deum, zložil Röder.

in „liberaluhovsko Heiterkeit“ razlijati čez učitelje, kateri so verni sinovi svoje matere.

Prečastiti g. o. Salezij Volčič, bivši provincijal, definator itd. so iz Rima od velikega predsednika p. n. o. Rafaela a Ponticulo prejeli častno nalogo, da bodo namesto njih opravili obiskovanja samostanov seraf. reda v okrajini sv. Leopolda, namreč 22 kloštrov in 2 ekspoziaturi, ki so po Štajarskem, Gornje-avstrijskem, Solnograškem in Tirolskem; potem pa bodo vodili tudi obnovljenje volitev v tej okrajini. V kratkem se podajo na pot in terpeti utegne vse opravilo čez 3 mesce.

Iz Šentruperta na Dolenskem. Velikonočni ponedeljek ob desetih so imeli naš ljubljani kaplan čast. gosp. Bl. Lenček pri nas poslednje opravilo ter so se z nami po prav priserčnih nauk poslovlili. Na vse strani smo bili z njimi prav zadovoljni. Bog jim obilno plačuj njih trud! —

Od sv. Petra blizo Maribora, 11. aprila 1869. — Prav veselo in zanimivo smo tukaj obhajali zlato mašo sv. Očeta! Tiho in jasno vreme je dopustilo, da je bil turn farne cerkve že na predvečer na čveterih straneh lepo razsvetljen. V obeh cerkvah so zvonovi pevali še v poznem mraku, kakor tudi zgodaj v jutro, in možnarjev pokanje je veličastno odmevalo daleč v okrog. Cerkev je bila z banderi in venci primerno okinčena. V oknih pri velikem altari so bile podobe ss. Cirila in Metoda, dober Pastir, serce Marijno in podoba sv. Očeta v resnični velikosti — vse v „transparent“ — razsvetno malane. Podoba sv. Očeta, v domači obleki z roko blagoslovljevaje bila je nalašč zato na Dunaju naročena. Slovesnost še posebno povzdigovalo je verlo petje čč. gg. bogoslovcev iz Maribora pri veliki maši, katero so imeli mil. g. stolni prošt dr. L. Vogrin, katerim tukaj zasluženo hvalo iz serca kličemo. Med sv. mašo bila je pridiga, kakor je navada o novih mašah. Iz župnijske hiše šli smo v procesii v cerkev, spremljani od dekličev v deviški obleki, šolarjev in drugih ljudi. Po dokončani Božji službi so imeli otroci veselo pojednico v šoli, in tudi domačim siromakom se je postreglo. Ne misli, dragi bralec, da kaj takega naznanjati, se reče sebe in svoje naredbe hvaliti; — to nikakor ni naša misel. Telesnemu človeku globljeje v serca segajo take slovesnosti, ako imajo vtis tudi na telesne občutke. To smo doma namerjali. In ako se kdo s tem v dobrem poterdi, smo tudi naznanovaje dosegli svoj namen.* —

Iz Maribora A. (Cerkvena slovesnost. Častni spominek.) Slovesnost na dan zlate maše sv. Očeta se je tukaj tako-le obhajala: V stolni cerkvi so mil. knjezoškof sami pridigovali in potem veliko mašo peli. — V slovenski fari pri oo. frančiškanih se je med slovesno Božjo službo pela g. Mikložičeva maša. Poročevalec teh verstic sicer ni v godbini umetnosti izurjen; ker je pa sam nazoč bil in navadno godenje in popevanje pri slovesnih Božjih službah pozná, smé tudi o omenjeni skladbi g. Mikložiča besedico spregovoriti. Cerkvenega petja namen poglobitni je: pobožna, v pesmih se razodevajoča molitev. Brez ovinkov se pa skladbi g. Mikložiča priterditi mora, da njegova maša v vseh delih človeka milo in rahlo k pobožnosti povzdiga, in to je poglobitno. Druga posebnost te skladbe je pa, da v njej skoz in skoz slovenski glasovi doné, da človek, naj si tudi v Mariboru životariti mora, nehoté slovenskega pokolenja, slovenske kervi se zavé. V tej skladbi ne čuješ onega šumečega in mermrajočega: hijá, hajá, hujá, ki človeka v cerkvi naravnoč moti in ga le preveč spominja okroglih, ki se v glediščih krožijo; Mikložičeva skladba je podobna mirno tekočemu

potoku, ob katerem človeku tako milo dé, da se jame sam z nedolžno naravo pogovarjati in hvaliti Njega, ki je neskončen in mogočen v gromu, ki zemljo stresa, kakor v travici, ki jo juterna rôsa napaja, in ga ljubi. Le v veličastnem „slava Bogu“ se pesem živačneje vzdiguje, kakor reč sama zahteva, in jo je skladatelj dobro pogodil. Vidilo se je prostim ljudem v cerkvi, da so v duhu z zborom popevali in popevaje molili. — Hvala toraj nadepolnemu g. skladatelju, hvala tudi gg. pevcem, učiteljem, dijakom in pripravnikom, ki so pripomagali lepo skladbo tudi lepo in ganljivo izpeljati!

Prijatelje lepega in dostojnega cerkvenega petja pa s tem pozorne delamo na verlo skladbo g. Mikložiča, da kadar bo v tisku izišla, jo z naročili podpirajo, kakor je vredna. — Priporočamo le, naj se ob koncu, ko se mnogokrat ponavlja: „daj nam mir,“ v tekstu mesto tega premeni in kaj bolj primerne nadomesti.

Naj slednjič „Danica“ postavi častni spominek dne 10. mal. travna umerlemu g. Srebre-tu. Bil je pokojni zdravnik v Mariboru in — zvest katoličan, kakor jih je ubogo malo njegovih verstnikov v tej meri. Prav pogosto je bil tudi ob delavnikih že o petih, ali pol šestih pri sv. maši, preden je šel bolnikov obiskovat. — Poseben prijatelj je bil ubozih, pri katerih ni nikoli popraševal za plačilo, in jih je vendar oskerboval kakor premožne. Bil je tudi pošten Slovenec, kakor vsa njegova rodbina; hči je udana g. odvetniku Serncu, skoz in skoz majka Slovenka; brat njen, pravoslovja doktor, tudi veren sin Slovenije. Blagemu očetu naj Bog dá večni mir in pokoj!

Divin na Primorskem, 11. aprila. — Dan zlate maše sv. Očeta smo pri nas kaj slovesno obhajali. Zjutraj o poli osmih so preč. gosp. dekan in čast. kanonik N. S. Štefan Doljak slovesno mašo brali — v pričo naše grajšakinje Terezije, knezinje Hohenlohe, njene družinice in velikega števila farmanov.

Popoldne ob 4 pa je knezinja v svoji lepi grajšini, ki visi na visoki skali terdo pri morji, zbrala veliko gostov. Bili so med njimi (vseh skupaj 34 gostov) naš prevzv. knez in nadškof Andrej, — prevzv. teržaški škof Jernej, goriški prošt bar. Codelli, več korarjev, bar. Pascutini id.

Med kosilom so napivali zdravice — in sicer stareji knezič sv. Očetu Piju IX, mlajši Njih veličanstvu cesarju; predstojnik gradiškanskega okraja Da Mosta njih prevzvišenosti knezu nadškofu; prevzv. nadškof knezinji; bar. Pascutini prevzv. teržaškemu škofu, in k zadnjemu mlajši knezič grofinji Molino (Don Carlos-ovi). Med tem pa so grajšinski topovi (ki so od časov Francoza pri grajšini) germeče daleč okrog po Primorskem tje do Tersta označevali vošila, ki so jih pričujoči gosti na znanje dajali. Ni mogoče ponavljati sprelepah nagovorov, ki jih je bilo slišati; samo to naj omenim, da prevzv. nadškof so v svoji napitnici prelepo omenili zaslug sv. Očeta za katoliški svet, blagoslov Božji, ki sv. Očeta vselej in povsod spremlja, in visoko stopnjo, na kateri njih Svetost stoji med dosedanji papeži.

Na večer je bila grajšina kaj krasno razsvitljena, da jo je bilo viditi po vsem Premorskem od Ogleja do Tersta. — Bog živi in ohrani našega sv. Očeta še mnogo let!

J. G.

Razgled po svetu.

Iz Kaire v Egiptu smo brali prelepo vošilo sv. Očetu k zlati maši. Zamurski gojenci g. D. Kambonivega vtava pravijo med drugimi: „Sv. Oče! Ako gorek detinski zdihljaj premore potolažiti en zdihljaj tolikih Vaših britkosti, se mi podvizamo z veseljem ga Vam podariti. In svesti si bodite, da vsi, kar nas je od ob-

*) Le po pesem prihodnjič.

nlskih bregov, od obnožij piramidskih, z ožganih širokih pustinskih planjav, — se kakor slušljivi otroci obračamo k Vam, nezmotljivemu učeniku, popolnoma zgledu, ljubeznjivemu očetu, neprecenjenemu papežu Kristusovega ljudstva, ki Vas krivično preganjajo, hudobno obrekujejo, bogoskrunsko žalijo... Podpisi so zraven Evropejcev od mladine iz Nigracije, Darfura, iz rodov Nuba, Maiak Džangè, Gog id. Ce se je kak časnikar „egiptovskega konstitut-društva,“ kaj znosil čez to mladino, ki sv. Očeta tolikanj ljubi in spoštuje, tega „Unità“ ni povedala.

Kako „Tagblatt“ Piju IX srečo voši k 50letnici. Glasi se njegovo vošilo blizo tako-le: Sv. Oče! Rim in keršanski svet se jutri veseli in z mnogoterimi slovesnostmi svoje sinovske serca razodeva o taki redki petdesetletnici; jest pa, ki sem sicer tudi otrok katoliških staršev, bodem tebi levite bral in te za vošilo opsoval pred svetom. Da bom svoj namen bolje doveršil, te „ločim v dve bistveno različni osebi, v častitljivo glavo keršanstva in v svetnega glavarja.“ V prvem oziru ti sicer ne bom rudeče pregrinjal cerkvenih stolov in ne pisal z rudečimi čerkami kakor drugi, vendar pa mi je petdesetletnica tih domači praznik in se ga vdeležujem; v drugem oziru sem jaz vse bolj moder, kakor vesoljni katoliški svet in se mi zdi, da bi se s pametjo skregal, ako bi vošila razodeval.

Zdaj pa naj iz sinovskega spoštovanja do tebe pričnem svoje vošila; pa sej iz mojega navadnega pisanja lahko sam povzameš, kako lepi in blagi občutki poživljajo moje serce do tebe; škoda ko bi govoril. Rad bi pa vendar tudi svoje bravece s tako lepimi mislimi navdihnili kakor jih sam imam, torej naj pogrejem nekatere že stokrat overžene laži zoper tebe, n. p., kako si ti, sv. Oče, l. 1848 blagoslovil djanje in derhalstvo zoper Avstrijo; — kako zatiraš kali duhovnega življenja v ubogi Avstrii s tistim konkordatom, ki si ga dal ko diplomat ne pa ko cerkveni najvišji poglavar; — pa čenčo o „Pur si muove,“ ki gotovo tudi že marsiktera babela vé, da je bila pozno po Galileju še le izmišljena. In še veliko tacega, ki vem, ali bi saj lahko vedil, da so neumne laži, pa jih vendar tebi, sv. Oče, natvezam, ker se zanašam, da mi moji „inteligentni“ čitatelji vse radi verjamejo in če bolj tebe psujem, bolj me hvalijo.

Pa še nadalje, sv. Oče, da veš, kako se jaz veselim o tvoji petdesetletnici z vsim katoliškim svetom, jaz vošim tebi in tvojim vojakom dolgo življenje, pa le ob vodi in zraku: sej ti je dobro znano, kako nevošljivo godernjam, ako ti kako verno serce nekatere beliče pošlje! — Vošim, da bi bil ti „dober pastir,“ pa „brez dobrih ovčic“; zakaj ko bi ti dobrih ovčic privošil, ne bujskal bi jih zmiraj zoper tebe, in še zlasti v današnjem vošilu, ki mi izvira iz globočine mojega „blazega serca.“ — Vošim ti pa veliko merzlih in nehvalečnih serc, ker v dušo zoperno mi je bilo, ako je kdo mladino budil, da naj ti n. p. za zlato mašo z blagim vošilom skaže verno vdanost in hvaležnost, kajti po „novi pedagogiki,“ ako bi se meni vsrečilo vpliv duhovstva po večem pognati skoz šolske vrata, bodo take čednosti same v sercih rastle kakor marjetice spomladi, ne da bi jih kdo še le budil! Kako ti novih ovčic privošim v zavetje zveličanja, lahko vidiš: undan se je bil v Krakovem dal rabin kerstiti, in precej sem kričal, da je za to denar dobil. Veš tudi, kako sem bil vesel, ko so kateri tvojih otrok v drugoversko šolo šli. — O blagi Pij! vem, kaj ti želiš šolstvu: cerkvenega, verskega vpliva, dobre hrane mladim srcem. Ali, „non possumus! non possumus!“ jaz vošim — že veš kaj... — Ljudski misijoni,

ki zgubljene ovčice v tvoj in Kristusov hlev zavračajo, so meni nezmerno zoperni, akoravno jih ti tolikanj priporočaš. — Svoboda vere in vesti — to je vse kaj drugega kakor pa tvoj zapisnik (Silabus), v katerem si zmote poznarnjal, ki so meni več kot resnica. „Fortschritt“ v tolerancii, to je saj toliko vredno, kakor nove dogme iz cerkvenih zborov. To, to, Pij! premisli; jest vem, kaj je resnica, ti si „mračnjak!“ „Vošim ti torej za jutri pravo razsvitljenje!“ Ko bi se ti mojega katoličanstva navzel, potlej bi svet osrečil in midva bi bila prijatla, da je kaj! —

Razne novice. V Albani ameriški sta bila 7. u. m. v katol. cerkev sprejeta profesor V. Böhm in njegova žena. — V dan Pijeve petdesetletnice so si dunajski judovski listi skerbno prizadevali po svoji „liberaluhovski“ zmožnosti spomin papežev otemniti, umazati, oskruniti, kar bi se dalo. Ti ljudje ne vedó nobene lepe šege in nič spodobnega ozira do katoličanov ali kakor oni pravijo, „ultramontanov.“ — Rusi so v Azii prišli že do Oksusa in Angležem je že britko pred njimi. — Predniki izraelskih srenj v Rimu so papežu izročili veliko robe za vojaške obleke. — Na Dunaju je bilo v dan Pijeve zlate maše silo ljudstva pri sv. Obhajilu; v vseučilišni cerkvi, kjer je maševal papežev poročnik ob 8 zjutraj, se je o tisti priliki obhajalo poldrugo uro neprenehoma. Tudi po družih cerkvah so ljudje iz vsih stanov k Božji mizi pristopali. Cerkev sv. Štefana je bila ozališana kakor o naj večih praznikih. — Katoliška družba rokodelskih družetov je bila napravila zvečer besedo, in pričujoči so bili s tolikimi družimi kardinal Ravšer, poročnik Falčinielli, posvečeni škof Kučer. Po mnogih, ali naj rečemo, po vsih družih mestih so bile prelepe opravila v dan 11. aprila. —

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofii. Čast. g. Mat. Tavčarju, fajm. na Polšnjeku, je podeljena fara Komenda. Predstavljeni so čč. gg.: Jož. Voglar iz Mirne v št. Rupert; Jan. Kilar z Roba v Mirno; Jan. Žan s Polšnjeka v Srednjo vas na Boh.; Jan. Jerala na Polšnjek. — Razpisane so duhovnije: Ovsiše 6., Polšnjek, Dolenja vas in Višnja gora 13. t. m. — Umerli so čč. gg.: Jan. Ciglar, fajm. v Dolenji vasi, 10. t. m., Jan. Ciglar, fajm. v Višnji gori, 11. t. m.; Štef. Perjatelj, lokalist v Topolu ali pri sv. Katarini, 15. t. m. (za pljučnico). R. I. P.!

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. „Ut gratiam contritionis verae de peccatis suis consequatur,“ V. G. T. J. U. Coop. 2 gl. — 4 gl. 73 kr. iz Cerkljan. — Iz Vinice za poveličanje slovesne petdesetletnice sv. Očeta: M. Kadunec kapl. 1 tolar za 2 gl. sreb.; M. Šimonovič 3 stare dvajset. s prošnjo za vredno prejemanje sv. Obhajila, za srečno zadnjo uro in za spreobnjenje neke osebe. Jozefa Mravinec in Barbara Malič po 50 kr. srebra, skupaj 1 gl. 1 gr., s prošnjo za gorečo ljubezen do Jezusa, za vredno prejemanje sv. Rešnjega telesa in za srečno zadnjo uro. Flajnik 2 stari desetici s prošnjo blagsl. za srečno zadnjo uro. Kavšek 25 kr. sr. ravno tako. A. Blinec 3 stare dvajs. s prošnjo za duše v vicah in njenim otrokom sv. Duha v razsvitljenje. A. Gospodarič in A. Kolbezen po 1 staro dvajs., skupaj 40 kr. sreb. st. den. s prošnjo za duše v vicah in njenim otrokom sv. Duha v razsvitljenje. Prečina 6 gl. (Dalje prihod.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

N. v Lj.: V tako osebne reči se ne moremo vtikati; naj bolje bo, da pošljete pojasnilo kamor gre. — G.—t.—: Hvala; bomo skušili, kolikor moč. —